

Conflict Courant

3^e Editie
juni 2004

 VSBfonds

KLEINE WAPENS – EEN GROOT PROBLEEM

Elke minuut sterft er ergens op de wereld iemand die is omgebracht met behulp van een *klein wapen*. De Verenigde Naties hebben een lange en ingewikkelde definitie voor een *klein wapen* (te vinden op de website van de Conflict Courant; zie <http://www.cmo.nl>). Kort gezegd komt het op het volgende neer: een klein wapen is een wapen dat door één persoon gedragen en gebruikt kan worden om een ander te doden: een mes, machete (kapmes) of pistool bijvoorbeeld. Meestal wordt de term *klein wapen* gebruikt voor vuurwapens als pistolen en (machine)geweren.

Wereldwijd zijn er meer dan 550 miljoen kleine wapens in omloop. In sommige landen is het bezit ervan streng verboden (zoals in Nederland); in andere landen is het bezit ervan toegestaan (zoals in de Verenigde Staten). De meeste slachtoffers van kleine wapens vallen echter niet in het rijke westen, maar in (voormalige) conflictgebieden.

Het gaat eigenlijk altijd op dezelfde manier: er is een conflict dat met (kleine) wapens wordt uitgevochten. Als de oorlog voorbij is, gaan de afgezwaaide soldaten naar huis en nemen ze hun wapen mee. Dat doen ze omdat ze de voormalige vijand niet vertrouwen en een wapen achter de hand willen houden; omdat ze voor zichzelf willen beginnen en een bende vormen; of omdat ze arm zijn en hun wapen voor een mooi prijsje aan de hoogste bidder willen verkopen.

Kleine wapens zijn een probleem omdat ze goedkoop zijn, het altijd doen, lang meegaan en moeilijk te ontdekken zijn. Een machinegeweer heeft geen elektronica en weinig bewegende delen die kapot kunnen gaan. De beroemde, of misschien kunnen we beter zeggen beruchte Kalashnikov kan volgens deskundigen makkelijk 50 jaar mee. Je koopt er in Oeganda al een voor zo'n 12 dollar (10 euro). Je stopt het geweer in een plastic zak met wat kogels onder de grond en als je hem nodig hebt, graaf je hem weer op. Succes verzekerd.

1. In de Verenigde Staten heb je het recht om je te verdedigen met een vuurwapen. In Nederland heb je dat recht niet. Noem de mogelijke voor- en nadelen van beide zienswijzen.
2. Stellingen:
 - Kleine wapens moeten overal in de wereld verboden worden. Landen die kleine wapens produceren, moeten we boycotten.
 - Een jachtgeweer is een werktuig voor de jacht, waarmee je ook mensen kunt doden. Niet de kleine wapens zijn het probleem, maar de mensen die ze gebruiken. Die moeten we aanpakken.

Heb je vragen of opmerkingen of zoek je extra informatie, kijk dan op internet: www.cmo.nl

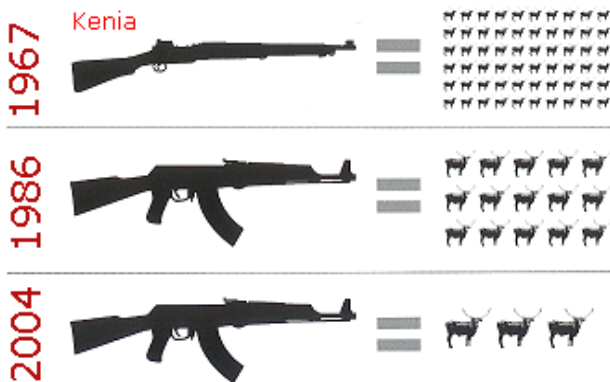
WAPENHANDEL: INTERNATIONAAL ...

Elke minuut worden er vijftien kleine wapens geproduceerd. Bij iedere oorlog of gewapend conflict stijgt de productie van kleine wapens en worden conflictgebieden overspoeld met wapens.

De wereldhandel is nauwelijks in kaart te brengen. Kleine wapens worden legaal gemaakt in meer dan 600 bedrijven in 95 verschillende landen, waaronder 50 ontwikkelingslanden. De totale omzet bedraagt jaarlijks zo'n 10 miljard dollar (8 miljard euro).

De grootste producent van kleine wapens zijn de Verenigde Staten. Veel wapens worden voor binnenlands gebruik geproduceerd. Elk jaar vragen 7 miljoen Amerikanen een wapenvergunning aan (waarvan 97,5% wordt toegekend). Er zijn daar op dit moment zo'n 210 miljoen kleine wapens op een bevolking van 290 miljoen.

Het merendeel van de wapens wordt echter geproduceerd voor de export. De VS en de Europese Unie zijn samen verantwoordelijk voor 80% van de legale verkoop van kleine wapens. Daarnaast behoren onder meer Brazilië, Canada, Israël, Rusland en Zuid-Afrika tot de grotere producenten.

Naast de legale productie van kleine wapens wordt er jaarlijks ook voor zo'n twee tot drie miljard dollar (1,6 tot 2,4 miljard euro) illegaal geproduceerd. Sommige rebelligroepen produceren op kleine schaal hun eigen kleine wapens. Veel vaker echter gaan kleine wapens voor een appel en een ei over in andere handen. Wapens uit het ene conflictgebied duiken als de rust is weergekeerd op in een volgend conflictgebied. Door de continue stroom van nieuwe wapens en de handel in oude, maar nog steeds bruikbare, wapens zakken de prijzen.

In Kenia kostte een geweer in 1967 omgerekend nog 60 koeien, in 2004 was dat omgerekend nog maar 3 koeien.

In Oeganda en Mozambique zijn vuurwapens ruilmiddel voor voedsel. Op sommige gewelddadige plaatsen in Afrika en Azië kun je automatische wapens zelfs per uur huren.

Afrika is het continent dat het meest getroffen is door kleine wapens. Er zijn meer dan 200 miljoen kleine wapens in omloop, met name in West-Afrika (Liberia en Sierra Leone) en het Grote Merengebied (Rwanda, Burundi, Congo-Kinshasa en Oeganda).

Verschillende internationale verdragen reguleren de wapenhandel en leggen een exportverbod op naar conflictgebieden. In de praktijk worden deze embargo's massaal geschonden. Ook worden wapens legaal geëxporteerd naar 'veilige landen' die later toch opduiken in een conflictgebied (doordat regeringen die de wapens legaal aanschaffen bevriende partijen voorzien van die wapens).

Veel wapens hebben geen code waarbij men kan zien wie de fabrikant is, wie de koper is en wie de exportlicentie heeft uitgevaardigd. Zolang die codering niet bestaat, is de illegale handel in kleine wapens moeilijk tegen te gaan.

Standbeeld voor het VN-gebouw

1. De Verenigde Naties zijn onder meer opgericht om gewapende conflicten te voorkomen. Intussen zijn de vijf machtigste leden van de VN (de permanente leden van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties – VS, Rusland, China, Groot-Brittannië en Frankrijk) tegelijkertijd de grootste wapenproducenten ter wereld. Hoe is dat met elkaar te rijmen?
2. Ontwerp in een groepje je eigen *Gedragscode voor de internationale wapenhandel*.

“Brazilië koploper in moorden met vuurwapens” – “Toename wapenhandel met ontwikkelingslanden”

... EN IN NEDERLAND

Nederland staat in de top tien van wapenproducenten, maar daarbij gaat het alleen om grote wapensystemen (tanks, oorlogsschepen, onderdelen voor militaire vliegtuigen). Voor de export van deze wapens heeft Nederland strenge wetgeving. Er mogen geen wapensystemen worden geleverd aan landen die bij een conflict betrokken zijn of naar landen die de mensenrechten schenden. Op papier is het goed geregeld, in praktijk minder. Nederland leverde bijvoorbeeld onlangs twee korvetten (kleine oorlogsschepen) aan Indonesië, terwijl het land in een conflict is verwickeld met de opstandige provincie Atjeh, waarbij de marine van Indonesië een belangrijke rol speelt. De Tweede Kamer vond levering echter geen probleem. Het Tweede Kamerlid Van Baalen zei hierover dat het gebruik van de schepen niet onder verantwoordelijkheid van de Nederlandse overheid valt.

In Nederland worden geen kleine wapens geproduceerd. Toch heeft Nederland een spilfunctie als het om de distributie van kleine wapens gaat. Nederland is een van de belangrijkste doorvoerhavens voor (kleine) wapens ter wereld. Dat komt door de *mainport-functie* van de haven van Rotterdam en van Schiphol én de gebrekkige controle. Controle op de wapendoorvoer is namelijk zeer beperkt. Slechts een klein deel van de wapens die Nederland binnenkomen, wordt daadwerkelijk gecontroleerd. Via de beide mainports vindt jaarlijks officieel meer dan vijftienduizend maal wapendoorvoer plaats. Deskundigen verwachten dat na opening van de Betuwelijn wapendoorvoer nog veel vaker zal plaatsvinden.

Je moet het als wapenhandelaar wel heel klungelig aanpakken, wil je in Nederland problemen krijgen met die wapendoorvoer. Volgens de Nederlandse wet moet de doorvoer van bepaalde wapens worden gemeld. Controles die plaatsvinden, zijn echter vooral administratieve controles. Gecheckt wordt of de vrachtbrieven wel kloppen, niet wat er daadwerkelijk in het laadruim van vliegtuigen en schepen zit. Een Rotterdamse douanier zegt daarover in de Groene Amsterdammer:

“We hebben veel meer mankracht nodig om ladingen fysiek te controleren. Op papier is onze controle vrij strikt, maar in de praktijk lijkt-ie nergens op. We nemen maar één procent echt onder handen. De meeste douaneloosden worden nauwelijks nog geïnspecteerd en bewaakt. Met een beetje mazzel loopt er nog ergens een portier rond. De rest van de mannen hebben we veel te hard nodig voor andere taken.”

Na de terroristische aanslagen in New York en Washington is de controle in Nederland verscherpt uit angst voor aanslagen hier. Prompt (in 2003) werden er op Schiphol bij bagagecontroles vijf keer zoveel kleine wapens gevonden als in het jaar daarvoor.

Is aanmelding van wapendoorvoer voor landen van buiten de Europese Unie en de NAVO verplicht, voor ‘snelle doorvoer’ (= binnen enkele dagen) geldt zelfs die verplichting niet. Ook ‘bevriende landen’ wordt geen strobreed in de weg gelegd. Landen als Amerika en Israël mogen zonder enige controle zo vaak als ze willen (kleine) wapens ons land in- en weer uitvoeren. Daarbij gaat het ook om leveringen aan landen die bij een conflict betrokken zijn of die de mensenrechten op grove wijze schenden.

1. De Nederlandse regering zegt dat er geen bewijzen zijn voor dubieuze wapenzendingen via Nederlands grondgebied. Wat is daarop je reactie?
2. De Evert Vermeer Stichting heeft een rapport over de wapendoorvoer uitgebracht met als titel ‘Koopman is koning in het land van de dominees’. Leg die titel uit.

CASE STUDY: KARAMOJA IN OEGANDA

Karamoja deelt haar grenzen met Kenia en Soedan. In Karamoja leven de Karamojong, een verzamelnaam voor een aantal bevolkingsgroepen, zoals de Matheniko, Karimojong, Jie en Bokora. Omdat het klimaat in Karamoja warm en droog is, leven de meeste mensen nomadisch. Dat wil zeggen dat ze met hun vee rondtrekken op zoek naar water en weidegrond. Ze worden ook wel *pastoralisten* genoemd: nomadische volken die leven van de veehouderij. Afhankelijk van weer, water en weidegrond hebben de nomadische Karamojong weinig op met kunstmatige landsgrenzen. Die stammen immers uit het koloniale tijdperk en zijn 'ergens in een kantoor in Engeland met de liniaal getrokken'. In Kenia aan de andere kant van de grens treffen we dezelfde situatie aan. Daar leven onder andere de Pokot, Turkana en Samburu. Ook zij leven voornamelijk van de nomadische veehouderij en trekken regelmatig de grens over.

**Pokot krijger
rond 1960**

We hebben Karamoja als casestudy genomen omdat de streek al jaren synoniem is met geweld en vrijwel elke jongen boven de dertien er met een wapen rondloopt. En dan niet de traditionele wapens zoals de speer en pijl en boog, maar moderne kleine wapens als de Kalashnikov. Hoe is het zo gekomen?

Wapens behoorden tot de basisuitrusting van de mannelijke Karamojong. Niet alleen moesten ze zichzelf en hun vee verdedigen tegen wilde dieren, maar onderling werd er nogal eens geknokt om het gebruik van waterbronnen en weidegrond. Bovendien moest de huwbare krijger om aan de vrouw te komen een bruidsprijs betalen. Afhankelijk van de begerenswaardigheid van de bruid kon de prijs oplopen van tien tot wel honderd koeien. Als je zelf niet genoeg koeien had, ging je er bij de burens wat bij halen. Ook daar had je wapens bij nodig. Zo werd het stelen van koeien over en weer een min of meer geaccepteerde activiteit. Om toch de balans tussen ruzie en vrede te bewaren, bestond er een oog-om-oog-tand-om-tand-strafstelsel. De strafmaat werd bepaald door de stamoudsten. Ook jonge heetgebakerde krijgers hielden zich aan deze traditionele rechtspraak. Op de website kun je een voorbeeld vinden van die traditionele rechtspraak.

Dit systeem van traditionele waarden en normen krijgt een gevoelige knauw als er moderne wapens in omloop komen. Dit begint al rond 1900 als blanke handelaren wapens in ruil aanbieden voor ivoor. De Karamojongkrijgers zien al gauw de voordelen van de moderne wapens en raken aan het gebruik ervan gewend. Om de voorraad op peil te houden, leren de krijgers de geweren na te maken. Deze eigengemaakte geweren heten *ngamatidae*.

Vanaf de jaren 70' komen er nog veel meer wapens in omloop. In 1986 wordt de beruchte Oegandese dictator Idi Amin afgezet. Zijn soldaten slaan op de vlucht. Een wapenopslagdepot in Karamoja blijft onbeheerd achter. De Karamojong grijpen hun kans en maken 60.000 kleine wapens buit. Ze gebruiken de geweren voor veediefstallen. Die worden frequenter en steeds gewelddadiger. De krijgers stelen niet alleen van elkaar maar ook van hun burens over de grens in Kenia en Soedan.

Karamojongkrijgers anno 2004

1. Zoek uit door wie en wanneer de landsgrenzen van Oeganda werden vastgelegd.
2. Wat wordt met *proliferatie* van wapens bedoeld?

De nieuwe regering van Oeganda probeert de veediefstallen tegen te gaan. Maar al te vaak moeten de legereenheden het afleggen tegen de gewapende Karamojongkrijgers. Die maken dan weer meer wapens buit. Ook vullen legerofficieren hun salaris aan met de illegale verkoop van wapens aan de Karamojong. Zo komen er steeds meer wapens in omloop. Het gaat inmiddels allang niet meer om eigen veiligheid in de wildernis en zorg voor de bruidschat. De verandering wordt onder woorden gebracht door Lorochochom, een stamoudste bij de Karamojong:

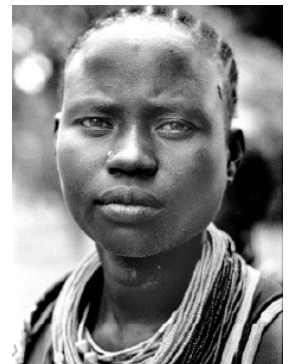
Lorochochom, de stamoudste

“Toen ik een jonge krijger was, vochten we tegen de Bokora en de Jie. Het waren eerlijke gevechten. We vochten een maand, en gebruikten alleen speren. Daarna was er vrede voor tenminste twee jaar. Nu vechten onze krijgers constant en er vallen veel doden. Maar tegenwoordig luisteren onze zonen niet meer naar het advies van de stamoudsten.”

Lorochochom wijt de ongehoorzaamheid van de jongeren aan het feit dat de oude generatie hen niets meer te bieden heeft. Veel van de Karamojong zijn arm. Hun kuddes worden regelmatig gedecimeerd door runderpest en droogte (in 1980, 1981 en 1984 heerst er hongersnood). Voor de jongeren bieden veediefstel en wapenhandel een vorm van bestaan. Lorochochom:

‘Als je niets aan je kinderen kunt geven, heb je ook geen controle over hen. De vrouwen en de stamoudsten vechten niet. Het zijn de jonge mannen’.

Voor de vrouwen en kinderen heeft de ‘mannenstrijd’ grote gevolgen. In sommige gebieden is het zo onveilig dat de kinderen niet naar school kunnen. Ook worden de schoolgebouwen niet onderhouden. De vrouwen verbouwen voedselgewassen - als het klimaat het toestaat. Maar werken op het land of naar de markt gaan om voedsel te kopen en verkopen is soms te gevaarlijk. Bovendien lopen vrouwen de kans om ontvoerd, verkracht of voortijdig weduwe te worden.

Regina: “Mijn man gaat ook op veediefstal. Ik ben er eigenlijk tegen en maak me steeds zorgen. De kans is groot dat m’n man omkomt tijdens de overvallen. Wat mij betreft is een goede echtgenoot iemand die respect heeft voor andere mensen en die zich niet met veediefstallen bezighoudt.”

Vrouwen doorbreken de vicieuze cirkel van geweld

De bewapening van de Karamojong roept tegenacties op bij hun slachtoffers. Nu geldt immers het recht van de sterkste. En de sterkste is diegene die het best bewapend is. De wapens zijn ruim voorhanden. In het buurland Soedan woedt al jaren lang een burgeroorlog. De regering voert wapens in, die vervolgens hun weg vinden naar de rebellengroepen. Tussen de rebellengroepen en de pastoralisten aan de Keniaanse zijde bestaat een levendige handel. Geweren worden geruild tegen koeien voor voedsel. Op werkblad twee kun je lezen hoeveel koeien een geweer anno 2004 waard is. Maar ook in Karamoja wordt er door de verschillende rebellengroepen druk gehandeld.

Gelukkig is het niet alleen maar kommer en kwel. Vooral de vrouwen zijn het geweld langzamerhand beu. Ze gebruiken een oude traditie om de vrede te herstellen: ze vormen de *Alokita a ngaberu*, groepjes vrouwen die door middel van zang en dans een boodschap doorgeven. Dit keer zingen de vrouwen over het belang van vrede en proberen ze de jongemannen over te halen weer naar de stamoudsten te luisteren. Hun initiatief krijgt brede steun van de bevolking en leidt her en der tot succes.

3. Geef aan de hand van de casestudy aan welke factoren bijdragen tot de proliferatie van wapens. Leg uit waarom en hoe.

KINDEREN EN KLEINE WAPENS

Als we spreken over kleine wapens kunnen we kinderen rekenen tot de slachtoffers én de daders.

Slachtoffers

Oorlogen en conflicten spelen zich vaak tussen verschillende bevolkingsgroepen binnen een land af. In etnische conflicten is de scheidslijn tussen strijders en niet-strijders veelal onduidelijk. Kinderen en hun familie zijn regelmatig doelwit van gerichte aanvallen met kleine wapens. Maar ook landmijnen maken veel slachtoffers onder de kinderen, soms nog tot jaren na het einde van een gewapend conflict.

Volgens Unicef, het kinderfonds van de VN, zijn de afgelopen tien jaar bij gewapende conflicten twee miljoen kinderen gedood, zijn zes miljoen kinderen ernstig gewond of gehandicapt geraakt, zijn een miljoen kinderen wees geworden en zijn tien miljoen kinderen getraumatiseerd door wat ze hebben meegemaakt of hebben gezien. Meisjes in een oorlogssituatie zijn regelmatig slachtoffer van seksueel geweld.

Daders

Kinderen zijn ook daders in gewapende conflicten. Momenteel zijn zo'n driehonderdduizend kindsoldaten in meer dan dertig gewapende conflicten actief. Sommige kinderen melden zich vrijwillig aan, omdat het leger of de rebellengroep hen zekerheid en een dagelijkse maaltijd biedt. Vooral weeskinderen en kinderen op de vlucht zijn makkelijk te rekruteren.

Veel kinderen worden echter gedwongen om soldaat te worden. Berucht is het Lord's Resistance Army (het christelijke Verzetsleger van de Heer) dat in Karamoja en andere delen van Noord-Oeganda opereert. De kindsoldaten van de LRA overvallen dorpen en scholen

om aan meer collega's te komen. Volgens Amnesty International en andere mensenrechtenorganisaties heeft de LRA zo'n achtduizend kindsoldaten onder de gelederen. In sommige conflicten, zoals tot voor kort in Sierra Leone, vechten kindsoldaten tegen kindsoldaten en sneuvelen er honderden en soms zelfs duizenden kinderen.

Technologische ontwikkelingen zijn volgens organisaties als Unicef en het Amerikaanse Small Arms Working Group ervoor verantwoordelijk dat het aantal kindsoldaten toeneemt. Het gewicht en het formaat van de kleine wapens vergemakkelijken de inzet van kinderen. Een kind van acht jaar kan makkelijk leren hoe een machinegeweer moet worden afgevuurd. Kleine wapens zijn ook steeds 'kindvriendelijker' geworden. Zo is er bij het afvuren van moderne kleine wapens bijna geen terugslag meer.

Zie voor een case-study over de inzet van kindsoldaten in Oeganda door de LRA (Lord's Resistance Army) de website van de Conflict Courant, te bereiken via <http://www.cmo.nl>.

1. Stellingen:

- Zonder kleine wapens geen kindsoldaten.
- Wij kunnen er hier in het westen niets aan doen dat er kindsoldaten zijn in landen als Oeganda.

2. Waarom vechten er veel meer kindsoldaten tegen regeringslegers dan in dienst van regeringslegers?

ONTWAPENINGSINITIATIEVEN

Lokale initiatieven

Op 14 november, 2003 viert een aantal Matheniko- en Turkana-leefgemeenschappen 30 jaar grensoverschrijdende vrede tijdens de ceremonie 'het begraven van de strijdbijl'. Ze herdenken de vredesovereenkomst tussen hun stamoudsten Apaloris en Ekyeno. Die begraven in 1973 letterlijk en figuurlijk de wapens. De vrede wordt beklonken door bezoeken over en weer, waarbij de vrouwen voor de gasten koken. Daarmee geven de vrouwen aan dat ze het met de overeenkomst eens zijn. Na de maaltijd wordt er gedanst en gezongen. Ook daarmee wordt de wil tot vrede aangegeven.

30 jaar grensoverschrijdende vrede: ceremonieel begraven van wapens

Overleg; het wapen tegen wapens
(c) CAPE

Deze vredesovereenkomst geldt als voorbeeld hoe lokale leiders, gesteund door de vrouwen, een rol kunnen spelen in het vredesproces. Een andere belangrijke voorwaarde voor vrede is de verbetering van de levensomstandigheden. Veel vredesinitiatieven bestaan dan ook uit een combinatie van overleg tussen gemeenschappen en ontwikkelingsprojecten. De CAPE Unit (Community based Animal Health and Participatory Epidemiology Unit) is daarvan een voorbeeld. De organisatie traint Karamojongvrouwen in vredesbemiddeling en zet tegelijkertijd projecten op om de veeziektes te bestrijden.

Nationale initiatieven

De huidige Oegandese regering onder leiding van President Museveni doet al jaren pogingen om de Karamojong te ontwapenen. Museveni roept hen op de wapens vrijwillig in te leveren. Als blijkt dat er maar weinigen aan de oproep gehoor geven, probeert de regering het met dwang. Ook dat is weinig succesvol.

Internationale initiatieven

In 2001 beraden de Verenigde Naties zich over het probleem van de kleine wapens. Tijdens een conferentie nemen ze het VN-Actieprogramma aan. De lidstaten beloven een wetgeving op te stellen die de export van wapens aan banden legt. Dit is in lijn met het voorstel van de internationale organisaties NOVIB (Oxfam), Pax Christi, Amnesty International en IANSA (The International Action Network on Small Arms).

breng wapens onder controle

In hun rapport 'Verwoeste Levens' voeren deze organisaties een pleidooi voor een internationale controle op de wapenhandel. Ze willen dat de internationale gemeenschap een wapenverdrag (Arms Trade Treaty of

ATT) aanvaardt. Dit verdrag verbindt de wapenexport aan schendingen van mensenrechten. Het hoofddoel van het verdrag is als volgt omschreven:

'Regeringen sluiten voor 2006 een Wapenverdrag om te voorkomen dat wapens worden geëxporteerd naar bestemmingen waar ze zullen worden gebruikt voor grove schendingen van mensenrechten en van het internationaal humanitair recht' (Bron: 'Verwoeste Levens')

1. Kun je redenen aangeven waarom de Karamojong weigeren hun wapens in te leveren?
2. Leg in je eigen woorden uit waarom het ATT-verdrag een verband legt tussen wapenexport en mensenrechten.
3. Denk je dat het hoofddoel van het ATT-verdrag kan worden gerealiseerd? Waarom?
4. Zo ja, welke maatregelen zouden naar jouw mening moeten worden genomen om het hoofddoel van het ATT-verdrag te realiseren?

WAT KUN JIJ DOEN?

Als je het ermee eens bent dat kleine wapens een groot probleem zijn en dat men daar wat aan moet doen, doe dan mee met de kaartenactie van Pax Christi, Amnesty International en Novib naar de Nederlandse regering. Vanaf 1 juli 2004 verzorgt Nederland voor een half jaar het voorzitterschap van de Europese Unie. Een mooi moment om op te roepen tot aanscherping van de bestaande Europese afspraken rondom wapenhandel. Het probleem is namelijk dat de huidige criteria van die *Code on arms traffic* multi-interpretabel en niet bindend zijn en daardoor 'ontdoken' worden.

Geachte ministers,

Mijn naam is en ik zit in de ... klas van havo/vwo op
(naam school). Binnen het studiehuis hebben we de problematiek rond kleine wapens behandeld. Ik maak me daar grote zorgen over.

Wapens worden niet altijd gebruikt door de politie of het leger om anderen te beschermen. Wereldwijd zijn honderdduizenden wapens in handen van mensen die ze gebruiken om anderen kwaad te doen: om terreurdaden of misdrijven te plegen of in oorlogen andere burgers te doden, te verkrachten of te beroven. Praktisch elke minuut wordt er ergens op deze wereld iemand dodelijk getroffen door een kogel uit een handvuurwapen.

Ik heb gelezen dat er veel wapens over de hele wereld worden verhandeld. Laatst bleek dat door de versterking van de controle op Schiphol in 2003 vijf keer zoveel wapens zijn gevonden dan in 2002. En dat was alleen nog maar de bagagecontrole, ik maak me zorgen over wat er nu niet gevonden wordt omdat er nog niet streng genoeg wordt gecontroleerd. Controles zijn nodig ook op het vrachtvervoer, ook in Rotterdamse haven.

Handvuurwapens maken ook Nederland gevaarlijker. In Amsterdam zijn het laatste jaar verschillende mensen op straat doodgeschoten. Ook was er die jongen op het Terra College die zijn conrector doodschoot. Daaruit werd heel duidelijk dat het ook in Nederland makkelijk is om een wapen te kopen. Dat geeft aan dat de wapenhandel zelfs in Nederland niet onder controle is. Dat hoort niet, dat mag niet.

Wereldwijd pleiten mensen voor een internationaal wapenhandel verdrag dat ervoor moet zorgen dat de wapenhandel onder controle komt. Nu is de wapenhandel namelijk duidelijk niet onder controle.

Ik wil u graag vragen hieraan wat te doen. Ik vraag:

Aan de minister-president:

om tijdens het Nederlandse voorzittersschap van de Europese Unie de EU-gedragscode voor wapenhandel te versterken door deze onder meer juridisch bindend te maken zoals Pax Christi, Amnesty International en Novib hebben aanbevolen.

Aan de minister van Financiën:

om de douane strenger en vaker te laten controleren op wapens in lucht- en zeehavens.

Aan de minister van Buitenlandse Zaken:

om het totstandkomen van een internationaal wapenhandelsverdrag te steunen en te bevorderen zodat er geen wapens meer worden verkocht aan landen die ze gebruiken voor het schenden van mensenrechten.

Aan de minister van Economische Zaken:

om alle doorvoer van wapens door Nederland, waaronder de zogenoemde korte doorvoer waarbij de wapens binnen 45 dagen in Nederland zijn, vergunningplichtig te maken.

Aan de minister voor Ontwikkelingssamenwerking:

om staten op hun plicht te wijzen hun burgers te beschermen en te bevorderen dat landen waarmee een ontwikkelingsrelatie bestaat hun burgers eerst veiligheid bieden en dan ontwapenen zodat het bezit van wapens voor zelfbescherming niet langer noodzakelijk is.

Knip bovenstaande tekst uit of kopieer deze en stuur de kaart in een gefrankeerde envelop vóór 15 september 2004 naar: Pax Christi – Postbus 19318 – 3501 DH Utrecht.

De kaarten worden in de Vredesweek (19-26 september) aan de ministers aangeboden.